

Správa o činnosti Nadácie Milana Rastislava Štefánika v roku 2024

Rok 2024 bol pre činnosť Nadácie M. R. Štefánika v znamení tradičných aktivít. Prácu nadácie však poznačila ďalšia smutná udalosť. Po vlnajšom vážnom ochorení veľmi aktívneho člena správnej rady historika PhDr. Ferdinanda Vrábela v predchádzajúcom roku, sme sa v apríli rozlúčili v bratislavskom krematóriu s ďalším členom správnej rady, architektom prof. Jánom Miloslavom Bahnom. Svetlým momentom personálneho zastúpenia správnej rady je, že sa do nadácie podarilo koptovať nášho dlhoročného spolupracovníka a priaznivca nadácie Ing. Jána Juráša. V týchto súvislostiach treba poukázať na skutočnosť, že činnosť nadácie je poznačená zvyšujúcim sa vekom členov správnej rady, čo bude treba postupne riešiť.

Napriek tomu činnosť nadácie v roku 2024 bola pomerne bohatá. Veľké zásluhy na tom má správca nadácie Ing. Pavel Šesták, ktorý koordinuje činnosť a udržuje živé kontakty s ČsOL v spoločných aktivitách.

Pri pripomínaní osobnosti gen. Milana Rastislava Štefánika v súvislosti s jeho tragickým úmrtím, sme absolvovali spomienku pri Malej mohyle Milana Rastislava Štefánika v Ivánke pri Dunaji (2. 5. 2024) a pri pamätníku Milana Rastislava Štefánika v Eurovei v Bratislave (4. 5. 2024). Zúčastnili sme sa tiež celoslovenskej spomienky na Mohyle Milana Rastislava Štefánika na Bradle (4. 5. 2024). Všade sme za nadáciu položili k pamätníkom veniec alebo kyticu so stuhou.

Pravidelná aktivita panelových výstav bola realizovaná výstavou "Generál PhDr. M. R. Štefánik" na dvoch miestach: v meste Pezinok (3. 5. - 31. 5. 2024) a v Ponitrianskom múzeu v Nitre (7. 6. - 28. 8. 2024). Na realizáciách sa podieľal Ing. Šesták.

Pri príležitosti spomienky narodenia M. R. Štefánika sme kyticu za nadáciu položili v Múzeum Milana Rastislava Štefánika v Košariskách (19. 7. 2024) a k pamätníku Milana Rastislava Štefánika v Eurovei v Bratislave (21. 7. 2024).

Významné boli aktivity súvisiace so vznikom ČSR. Nadácia bola prítomná v zastúpení správcem nadácie Ing. Pavlom Šestákom pri spomienke na Bratskej mohyle padlých legionárov v Zborove na Ukrajine (19. 4. 2024) a v Terste v Taliansku pri Pomníku čs. dobrovoľníkom, ktorí nedoplávali do vlasti (23. 9. 2024). Spomienkovú akciu pri Pomníku M. R. Štefánika v Predmieri navštívil za nadáciu Ing. Pavel Šesták (27. 8. 2024). Na spomienkovej akcii pri pamätníku Milana Rastislava Štefánika v Bratislave sme medzi sebou privítali aj nášho člena PhDr. Ferdinada Vrábela, ktorého priviezla obetavá opatrovatelka PhDr. Katatína Beňová (27. 10. 2024). M. R. Štefánika sme si tiež uctili pri pomníku Milana Rastislava Štefánika v Dunajskej Lužnej (6. 11. 2024).

Nadácia sa hrdo hlási k exkluzívnej putovnej výstave Legiovlak, ktorého súčasťou je od roku 2015 slovenský vozeň. Na svojej púti medzi 2. aprílom a 1. decembrom 2024 navštívil Legiovlak české mestá Hradec Králové, Mílovice, Hořovice, Rokycany, Plzeň, Klatovy, Strakonice, Rožmitál p. Třemšínem, Jince, Třebíč, Hevlín, Hodonín, Uherský Ostrh, Třemešná ve Slezku, Krnov, Mohelnice, Poštetn, Hronov, Česká Skalice, Malé Svatonovice, Svoboda n. Úpou, Trutnov, Jablonec n. Nisou, Pardubice, Humpolec, Soběslav, Vimperk, Kdyně, Bor, Kynšperk n. Ohří, Chodov, Klášterec n. Ohří, Vejprty, Mělník.

Na publikáciu o pestrej činnosti Nadácie M. R. Štefánika, vydanej pri príležitosti 30. výročia založenia nadácie v roku 2013 „Nezabudni z sa obzrieť“ s podtitulom Výsledky činnosti nadácie jej smerovanie

1993 – 2013, nadviazalo v roku 2024 pokračovanie „Nezabudni z sa obzrieť 2“ s podtitulom za roky 2013 – 2023. Autormi tohto pokračovania sú Dušan Bakoš, Pavel Šesták a Ferdinand Vrábel.

Za mimoriadne významnú považujeme spoluprácu s Ministerstvom obrany SR, ktoré podporuje našu prácu dotáciami a Ministerstvom obrany ČR pri obnove vojnových hrobov, pomníkov a pamätníkov čs. vojakov padlých za oslobodenie Slovenska v rokoch 1918-1919, ktorá intenzívne pokračovala aj v roku 2024. O úspešnej spolupráci svedčia novo vyhladané a obnovené hroby a pomníky na viacerých miestach Slovenska.

V rámci tejto aktivity sa v roku 2024 uskutočnili realizácie dotvorenia jedenástich vojnových hrobov, desiatimi typizovanými krížmi Václava Humpolca v Šarišských Michaľanoch, Ruperta Šihavého v Štóse, Josefa Kunta v Dolej Strehovej, Karla Pitla v Bušinciach, Antonína Sysla v Kováčovciach, Václava Hacha v Kováčovciach-Peťove, Aloise Kšandy vo Vysokej, Rudolfa Havlíčka, Josefa Holoubka a Jana Rosického vo Veľkej Čalomiji, Antonína Bárka a Nezámeho čs. vojáka v Pribete, Matěje Ryčánka, Františka Korčiána, Františka Zavřela a kamenným krížom Josefa Knesla vo Veľkej Čalomiji.

Realizovali sa tiež dva pomníky: Pomník padlým čs. vojakom v Lenke a Pomník Jinřicha Cahela v Kameňanoch. Pri hodnotení činnosti Nadácie treba vyzdvihnúť mimoriadnu angažovanosť správcu nadácie Ing. Šestáka, ktorý koordinuje spoluprácu s ministerstvami obrany ČR a SR pri obnove pamätníkov a hrobov padlých legionárov. Ing. Šesták tiež koordinuje spoluprácu na Legiovaku a podieľa sa na plánovaní a prezentáciách našich putovných výstav.

Na záver možno konštatovať, že Správa k výročnej konferencii Nadácie M. R. Štefánika za rok 2024 tradične dokumentuje úspešnú činnosť našej nadácie. Zo správy tiež badať, že aktivity Nadácie sú rôznorodé, pričom všetky naplňajú náš hlavný cieľ, ktorým je šírenie mravného a národného odkazu Milana Rastislava Štefánika.

Prof. Ing. Dušan Bakoš, DrSc.

Predseda Správnej rady Nadácie M. R. Štefánika

Bratislava, 17. 6. 2025